

Szakmai záró beszámoló

„A gyermek legfőbb érdekének érvényesülése a szülői felelősség és kapcsolattartás kontextusában” c. kutatás tekintetében

A kutatás alapvetései – a kutatással érintett családjogi és gyermekjogi „komponensek” kutatásának relevanciája

A kutatást 2016 decemberében kezdtem meg azzal a céllal, hogy feltárjam, miként érvényesül a gyermek legfőbb érdeke a szülői felügyelet és kapcsolattartás összefüggésrendszerében a hazai családjogi rendelkezésekben és különösen a vonatkozó joggyakorlatban. Noha a kutatás fókusza egyértelműen a hazai jogra/jogalkalmazásra irányult, annak érdekében, hogy a hazai helyzetet értékelhessem, részben áttekintettem azt is, hogy miként érvényesül a gyermek legfőbb érdeke a nemzetközi, európai, illetve Európai Unió vonatkozásaiban.

A kutatást arra tekintettel láttam indokoltnak és relevánsnak, hogy mindkét összetevője – azaz a gyermekjogi és a családjogi komponense egyaránt – bizonyos értelemben „újdonásnak” minősül.

Ami a családjogi oldalt illeti, a kutatás elsősorban a szülői felügyeletet, és ezzel összefüggésben a kapcsolattartást kívánta górcső alá venni, kiegészülve inkább érintőlegesen a jogellenes elvitel problematikájával. A 2013. évi V. törvény, a Polgári Törvénykönyv felváltotta a korábbi szabályozást és új szabályokat teremtett a szülői felügyelet és a kapcsolattartás vonatkozásában egyaránt. Ezek a rendelkezések 2014. március 14-én léptek hatályba, azaz számítani lehetett arra, hogy az elkövetkező években felmerülnek az új rendelkezésekkel kapcsolatos értelmezési problémák és időközben a felsőbb bírósági gyakorlat is kimunkálja azt, hogy miként lehet és indokolt az új szabályokat értelmezni, illetve az ismert és fenntartott szabályokat az újak tükrében értelmezni. A kutatás ideje alatt erre sor is került: számos értelmezési kérdés vált vitatottá rendezvényeken és a jogirodalomban – magam is hozzájárultam tanulmányokkal ezen kérdések boncolgatásához –, és emellett a kúriai gyakorlat is folyamatosan formálódott. Nem számolhattam a kutatási terv kidolgozásakor azzal, hogy ezen a területen jogszabály-változásokra is sor kerül, de 2020 márciusában, illetve 2021 novemberében olyan új rendelkezések léptek hatályba részben a kapcsolattartást, részben a szülői felügyelet rendezését érintően, amelyek tükrében a gyermek legfőbb érdekének vizsgálhatósága, illetve vizsgálatának szükségessége további értelmet és még további komoly gyakorlati jelentőséget nyert. A 2020 márciusi változás a kutatás eredeti négy évének is részét képezte, a 2021 novemberi változásra azért tudtam tekintettel lenni, mert éltem a projekt COVID-19 pandémia miatti hosszabbításának lehetőségével. A hosszabbítást szükségessé tette az, hogy lehetőségem nyíljon disszeminálni kutatási eredményeimet, de összességében az így előállt kényszerű helyzet olyan új kérdések vizsgálatára nyújtott alkalmat, amely gazdagította a kutatásomat és kutatási eredményeimet egyaránt.

A gyermek legfőbb érdeke mint gyermekjogi komponens a hazai jogirodalomnak kevésbé tárgyalt kérdése, és a nemzetközi irodalom is keveset foglalkozott mibenlétével és értelmezhetőségével a kutatás kezdete idején. A gyermekjogi vonatkozást nagyon fontosnak ítéltam, és úgy láttam, hogy nemzetközi és európai kontextusban nő a jelentősége. A kutatás befejezéséig erre sor is került: számos olyan nemzetközi, elsősorban angol nyelvű kötet jelent

meg, amelyek a gyermekjogi kérdéseket tárgyalják, és ezen belül a gyermek legfőbb érdekének koncepcióját és megvalósíthatóságát is. A gyermek legfőbb érdeke tekintetében az ENSZ Gyermekjogi egyezményének (New York, 1989) rendelkezéseiből és követelményeiből, valamint a vonatkozó rendelkezéshez fűzött kommentárból és Átfogó Kommentárból terveztem kiindulni, ez meg is valósult, de miután szélesebb körben is tárgyalttá vált ez a téma, a kutatásomban azzal is foglalkozhattam. Önmagában a gyermek legfőbb érdeke is kevésbé kutatott és tárgyalt kérdés, így az új szabályokra való rávetítése valódi új eredményekkel kecsegtetett.

A gyermek legfőbb érdeke mint a Gyermekjogi egyezmény egyik pillére mellett különös relevanciája van a gyermek meghallgatásának és véleménye figyelembe vételének, amely egy másik pillére a Gyermekjogi egyezménynek és egyúttal átvezet a gyermekbarát igazságszolgáltatás kérdéséhez. A kutatás kezdete idején is jelentősége volt annak, hogy a „gyermek hangja” miként jelenhet meg a családjogi eljárásokban, s ez a kutatás évei alatt erősödött. Ez olyan téma, amelyet a hazai szakirodalom is tárgyal, ott megjelennek különböző nézőpontok, folyik egyfajta diskurzus. Ilyen módon szintén kutatásra érdemes volt az a kérdés, hogy az (új) szülői felügyelettel és kapcsolattartással összefüggő rendelkezések alkalmazása mennyire történik gyermekbarát módon, mennyiben kerül sor a gyermek meghallgatására és véleménye figyelembevételére.

A kutatás elvégzését követően megállapíthatom, hogy a felvetett kutatási téma releváns volt és a kutatás eredeti és meghosszabbított ideje alatt még több kérdés is felmerült, mint amelyekre számítani lehetett. A COVID-19 pandémia kihívást jelentett az általam vizsgált területeken, elsősorban a kapcsolattartás vonatkozásában, illetve a kapcsolattartás és gyermekjogok metszéspontjában.

A szülői felügyelet és kapcsolattartás körében a jogszabályi és gyakorlati elemzés a jogirodalom és jogalkalmazás alapján

A munkatervnek megfelelően haladva összességében elvégeztem mind a szülői felügyelet, mind a kapcsolattartás (és érintőlegesen a jogellenes elvitel) körében az átfogó elemzést. Alapkérdés volt, hogy miként alakultak ki a jelenleg hatályos rendelkezések és azok mennyiben jelentettek változást a korábban hatályos szabályokkal összevetve. Ez azért is szükségesnek mutatkozott, mert a 2014-ben hatályba lépett új rendelkezések alapvetően megváltoztatták a szülői felügyelet teljes „szövetét” elsősorban azáltal, hogy kivezetésre került a „gyermekelhelyezés”, amely korábban meghatározta a szülői felügyelet teljes rendszerét és működését. Érintették módosítások a szülői felügyelet szabályait általában – az elvek szintjén éppen úgy, mint a szülői felügyelet részjogosítványai tekintetében –, továbbá nagymértékben a szülői felügyelet rendezése körében. Részletesen áttekintettem a polgári jogi kodifikációs folyamatnak az ezzel kapcsolatos kérdéseit, majd figyelemmel követtem azt, hogy milyen hézagok mutatkoznak a jogi szabályozásban és különösen azt, hogy azokra milyen értelmezési kísérletek születtek, illetve milyen értelmezés irányába haladt az ítélkezési gyakorlat.

Az új szabályok vizsgálata során foglalkoztam a hazai jogirodalommal, valamint az ítélkezési gyakorlattal, s valamennyi kutatási évben el kellett végeznem az „utánkövetést”, hiszen az új rendelkezések értelmezése és alkalmazása folyamatosan haladt előre. Noha a kutatás fókuszpontjában a Polgári Törvénykönyv szabályai álltak, a Gyer. [149/1997. (IX. 10.) Korm.

rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról] vonatkozó rendelkezéseit is tekintetbe kellett venni.

A szülői felügyelet és kapcsolattartás körében az újabb nemzetközi és hazai tendenciák; a váltott gondoskodás

A szülői felügyelet körében két olyan intézményt lehet kiemelni, amelyek a hazai gyakorlatban is léteztek, de a 2021-i jogszabály-változás eredményeként 2022 januárjától még erőteljesebben és kifejezettebben váltak a hazai jogrend részévé: a különélő szülők közös szülői felügyelete és különélő szülők által gyakorolt váltott gondoskodás. Januártól mindkettő elrendelhető a bíróság által akkor is, ha a szülők egyike ellenzi. Miután mindkettő – és különösen a váltott gondoskodás – egy általános tendencia része, a nemzetközi és európai jogirodalom is igen sokat foglalkozik velük, amely számunkra azért is igen lényeges, mert a hazai jogi gyakorlat még mindig viszonylag keveset tud róluk és különösen arról, hogy miként működhetnek a gyakorlatban. A kutatásnak már a jogszabály-változás (2022 jan.) előtti éveiben is foglalkoztam ezzel, és kitértem arra, hogy mit jelent a közös szülői felügyelet és váltott gondoskodás a hazai jogi felfogáson, Ptk.-szabályozáson és hazai joggyakorlaton túl.

Jelentős változás történt 2020-ban a hazai szabályozásban és gyakorlatban azáltal, hogy a kapcsolattartás végrehajtása a gyámhatósági hatáskörből bírósági hatáskörbe került. Ez a változás módot adott arra, hogy a kapcsolattartással összefüggésben alapkérdésekkel is újól foglalkozni lehessen, illetve ez szükségessé is vált.

A gyermekjogi megközelítés, a gyermek legfőbb érdekének és a gyermek meghallgatásának elemzése

A Gyermekjogi egyezmény, annak kommentárja és a vonatkozó Átfogó Kommentárok alapján meg tudtam vizsgálni azt, hogy mit jelent a gyermek legfőbb érdeke mint önálló fogalom. Ezek a dokumentumok azok, amelyek az egyezményhez kapcsolódóan alkalmasak arra, hogy megvilágítsák, hogyan kell érteni ezt a nem könnyű fogalmat, azaz, hogy mi a gyermek legfőbb érdekének koncepciója. A kutatást a vonatkozó nemzetközi jogirodalom felhasználásával ki tudtam tágabb körre is terjeszteni.

A Gyermekjogi egyezmény további pillére a gyermek hangjának meghallgatása, a gyermek véleményének figyelembevétele. Ezt egyrészt elemezhettem az egyezmény, annak kommentárja és a vonatkozó Átfogó Kommentárok alapján, de meghatározóan a nemzetközi szakirodalom alapján is. Noha ebben a kérdésben is vannak viták, a hazai szakirodalom is foglalkozik azzal, hogy miként kell a gyermeket meghallgatni, miként kell biztosítani számára, hogy véleményét elmondja, s miként kell azt figyelembe venni.

Amellett, hogy a gyermek legfőbb érdeke milyen értelmezést kíván a szakirodalom alapján és ez alapján miként szükséges a gyermeket meghallgatni, s véleményét tekintetbe venni, azt is áttekintettem, hogy ezek a követelmények mennyiben érvényesülnek nemzetközi és európai uniós tekintetben.

Alapvető eredmények

A kutatás eredményei közé sorolható a szülői felügyelettel és kapcsolattartással összefüggő új rendelkezések elhelyezése a hazai családjogi jogalkotási folyamatokban, annak értékelése, hogy ezek mennyiben veszik figyelembe a gyermek legfőbb érdekét, illetve általában a gyermek érdekét, mennyiben szerepeltetik a gyermek meghallgatásának, véleménye figyelembevételének fontosságát, jelentőségét. A gyermek "legfőbb érdeke" mint követelmény a hazai Polgári Törvénykönyv szülői felügyeletet és kapcsolattartást rendező szabályaiba nem került teljesen beépítésre, ugyanakkor maga törvényszöveg, amely a kutatás kezdetekor (2016) még igen új volt (2014-ben lépett hatályba) alkalmas lehet arra – a korábbi szabályozással összevetve –, hogy megfelelő jogértelmezéssel a gyermek "legfőbb érdekét" szolgálja. Hasonlóképpen, a gyermek meghallgatása tekintetében sem tesz eleget teljességgel a jogi szabályozás a követelményeknek, ugyanakkor megfelelő értelmezéssel a polgári anyagi jog szabályai alkalmasak lehetnek arra, hogy a gyermek meghallgatására a gyermekjogi követelmények szerint kerüljön sor. (A polgári eljárásjogi szabályok már több határt szabnak.)

Magának a gyermek legfőbb érdekének a fogalma viszonylag jól körülhatárolható, ugyanakkor távolról sem könnyen értelmezhető – ez megragadható a Gyermekjogi egyezmény és az utóbbi években megjelent nemzetközi gyermekjogi kommentárirodalom alapján. Ez a fogalom önálló fogalomnak tekintendő, nem azonos a legfőbb érdek valamiféle köznapi fogalmával, és értelmezése, alkalmazása a nemzetközi, európai, európai uniós jogalkalmazás során vitatható, nem egységes. Példaként hozható az, hogy a „gyermek legfőbb érdekének” a követelményét annak feleltetik meg, hogy „amennyiben nem sérti a gyermek érdekét, akkor megfelelően szolgálja azt”. A gyermek „legfőbb érdeke” és a gyermek „érdeke” is sok esetben összemosódik, amely devalválja a gyermek legfőbb érdekének a követelményét.

A szülői felügyelettel és kapcsolattartással összefüggő fenti rendelkezések értelmezésére és alkalmazására is sor került a kutatás évei alatt - sem a bírósági, sem a gyámhatósági gyakorlatban nem jellemző a gyermek "legfőbb érdekének" a Gyermekjogi egyezmény szerinti megközelítése, számos alkalommal a "legfőbb érdek" egyszerűsített megközelítésére kerül sor, illetve a hazai jogalkalmazásra is jellemző a gyermek „legfőbb érdekének” és „érdekének” összezsúfolása. A jogalkalmazás nem mondható egységesnek. Az is megállapítható volt, hogy a gyermek legfőbb érdekére az ítéletek, döntések sem a szülői felügyelettel, sem a kapcsolattartással összefüggésben nem utalnak.

A gyermek meghallgatásának megítélése sem egységes a szülői felügyelet és kapcsolattartás terén a hazai gyakorlatot vizsgálva. A hazai jogirodalom a gyermek meghallgatásának kérdésével lényegesen többet foglalkozott az utóbbi években, mint a gyermek legfőbb érdekének mibenlétével és vizsgálhatóságával, de (ennek is a következményeként) meglehetősen megosztott. A jogalkalmazásban szintén meglehetősen divergál az, hogy az adott eljáró jogalkalmazó mit gondol, hogyan határoz a gyermek meghallgatásáról, sőt, egyáltalán felmerül-e a gyermek meghallgatásának kérdése.

A jogalkalmazásban megragadható az a probléma is, hogy az alapvető gyermekjogi megközelítés nem érvényesül, a gyermeket nem feltétlenül tekintik önálló alanyként, sok esetben – úgy tűnik – inkább az eljárások tárgya, mint alanya. Ez átvezet részben ahhoz a nehézséghez – és ezzel több alkalommal is foglalkoztam –, hogy miként lehetséges egyensúlyozni a szülők szülői feladatainak ellátása, a gyermekkel kapcsolatos kötelezettségeik teljesítése és jogaik gyakorlása között az egyik oldalról és a gyermek mint önálló jogalany

megjelenése és megjelenítése között a másik oldalról. Noha vannak előremutató döntések, amelyek jelentőséget tulajdonítanak a gyermek önálló jogalanyiségának, érzékelhető az a vélekedés is, hogy a gyermek inkább az eljárás tárgya, „akiről” a szülei döntenek. Erre példa az a problematika, hogy a gyermeket meg kell-e hallgatni a bíróságnak abban az esetben, ha a szülők közös megegyezésük alapján kívánják a házasságukat felbontani. Az egyik legnagyobb kihívást a különélő szülők közös szülői felügyelete és váltott gondoskodása jelenti – jelenleg nemcsak a magyar jogalkalmazás bizonytalan abban a kérdésben, hogy itt hogyan fog megjelenni és érvényesülni a gyermek legfőbb érdeke.

A projekt meghosszabbítása következményeként a COVID-19 hatásával is foglalkozni tudtam – nem eredményezett gyermekbarát megoldásokat a fenti területeken, kiemelem ehelyütt a kapcsolattartással és a kapcsolattartás végrehajtásával összefüggő nehézségeket.

A kutatási eredmények hasznosítása

A kutatási eredményeket mind graduális, mind posztgraduális szinten valamennyi kutatási évben beépítettem a jogászképzésbe. A graduális képzésen hasznosítottam a családjogi tárgy mint főkollégium oktatása során, továbbá a gyermekjogi és családjogi tematikájú differenciált alternatív, továbbá fakultatív kurzusokon. Kimerítően tudtam foglalkozni a gyermeki jogokkal, a szülői felügyelettel és kapcsolattartással és azzal, hogy a gyermeki és szülői jogok között miként lehet egyensúlyt teremteni. Ez az előadásorozat a hazai, jelen kutatás égisze alatt folytatott szülői felügyelettel, kapcsolattartással, gyermek legfőbb érdekével kapcsolatos kutatásaimat összegzi nagymértékben. Hasonló előadásokat angol nyelven is tartottam és tartok, beépítve a jelen hazai kutatási eredményeket. A szakjogász-képzés keretei között is módomban van továbbra és folyamatosan arra, hogy a gyermekjogi ismereteket és kutatási eredményeket megosszam a hallgatókkal. Az ELTE PPK Általános és családjogi mediációs képzésén is oktatok, a családjogi és azzal kapcsolatos mediációs anyag mellett a kutatási eredményeket is felhasználom, hiszen éppen az általam kutatott gyermekjogi, szülői jogi, szülői felügyeleti és kapcsolattartási téma az, amelyet kiemelten érint és érinthet a mediáció.

Kutatási eredmények megjelenése közleményekben

A közlemények sorában 48 közleményt tüntettem fel, ezek a kutatási projekt ideje alatt a kutatott témában megjelent vagy megjelenésre elfogadott írások: folyóiratcikkek, tanulmányok, könyvfejezetek, melyek között idegen nyelvű hazai kiadványok, illetve idegen nyelvű nem hazai kiadványok is szerepelnek. A kutatást a megjelenés alatt álló monográfia zárja, amelyben a kutatást és annak eredményeit részletezem az ebben a beszámolóban leírtak szerint.

A kutatási eredmények disszeminációja hazai és nemzetközi konferenciákon, workshopokon, időrendben

Előadás	Dátum, rendezvény
„Az Alaptörvény hatása a párkapcsolatok és a szülő-gyermek viszony családjogi szabályozására”	2017. február, Budapest "Az Alaptörvény hatása a szakjogágakra" c. konferencia – ELTE ÁJK

„Nyitott füllel elsőfokon? – A gyermek meghallgatása a családjogi perekben” c. kerekasztal-beszélgetés megszervezése és moderálása.	2017. május, Budapest MINDENNAPI CSALÁDJOG „Változások sodrában” – a családjogi eljárások nyitott kérdései. A Családi Jog folyóirat éves konferenciája gyakorló szakembereknek, HVG-ORAC Kiadó éves rendezvénye
„A gyermek meghallgatása családjogi ügyekben – európai megközelítésben”	2017. május, Budapest „Be van fejezve a nagy mű? Hogyan tovább a megújult magyar magánjogban?” – a Magánjogot Oktatók Egyesülete és a BCE GTK Pénzügyi, Számviteli és Gazdasági Jogi Intézet Gazdasági Jogi Tanszékének konferenciája (a MOE nyolcadik éves rendes konferenciája)
„A Polgári Törvénykönyv értelmezésére felállított Tanácsadó Testület családjogi vonatkozású állásfoglalásairól, különös tekintettel a váltott gondoskodásra és a gyermek meghallgatására”	2017. május, Visegrád III. Wolters Kluwer Jogi Konferencia
„Hungarian solutions” – hozzászólás	2017. július, Brüsszel „Adults and Children in Postmodern Societies” – Leuveni Katolikus Egyetem
„Residential co-parenting in Hungary in the context of the new family law and the reality – Hungary”	2017. július, Amszterdam Nemzetközi Családjogi Társaság világkonferenciája
"A gyermek jogainak és érdekeinek védelme a családjogban: közjogi elemek a magánjogi jogviszonyokban"	2017. október, Budapest "Az állam szerepe a magánjogi jogviszonyokban" c. kari jubileumi konferencia, ELTE ÁJK Polgári Jogi Tanszék – Jubileumi konferenciák az ELTE ÁJK alapításának 350. évfordulójának alkalmából
"Gyermekek jogok a szülő-gyermek kapcsolatban: kihívások a család és a családjog számára"	2017. október, Szeged Tóthné Fábián Eszter professzor tiszteletére, megrendezésre kerülő ünnepi tudományos ülés – SZTE-ÁJTK Civilisztikai Tudományok Intézete, valamint az MTA SZAB Gazdasági Jogi Munkabizottsága
„Child’s best interests, the child’s hearing and mediation” – felszólalás a Brüsszel IIa. rendelet	2017. november, Utrecht Utrechti Egyetem rendezvénye a Brüsszel IIa. rendelet módosítása tárgyában
"Kiskorúak és támogatók az új Pp.-ben (meghallgatás, perbeli szerep)"	2017. december, Budapest Magyar Közjegyzőhelyettesek és Közjegyző-jelöltek Egyesületének rendezvénye
"Hungarian Report"	2018. március, Budapest "Development of Family Law – Year by Year 2018" – ELTE ÁJK

"Család és családtagok – Jogági tükröződések" című kutatás és eredményeinek bemutatása	2018. március, Budapest "Család és családtagok – Jogági tükröződések" – ELTE ÁJK
"Children's rights in family law procedures"	2018. március, Eszék Juraj Strossmyer University of Osijek Faculty of Law/EU Child Doctoral Osijek Conference
"Határtalanul - – a házasság felbontása, és annak járulékai az uniós rendeletek és az új nemzetközi magánjogi törvény fényében"	2018. május, Budapest MINDENNAPI CSALÁDJOG "Meddig mehetünk el?" – a családjogi eljárások nyitott kérdései. A Családi Jog folyóirat éves konferenciája gyakorló szakembereknek, HVG-ORAC Kiadó éves rendezvénye
"A családjogi tartás az újabb gyakorlat és a felvetődő kérdések tükrében"	2018. május, Budapest „Az új Polgári Törvénykönyv első öt éve” – az MTA TK JTI szervezésében
„Comments on Instruments in the Field of Private International Law by National Jurisdictions – Preliminary References in the Area of Judicial Cooperation in Civil Matters"	2018. június, Budapest "Perspectives of Unification of Private International Law in the European Union (Workshop, Jean Monnet Modul)" – ELTE ÁJK
Szakértői kerekasztal meghívott résztvevője	2018. október, Hamburg Commission on European Family Law rendezvénye (CEFL Expert Group) – Bucerius Law School, Utrechti Egyetem
Korreferátum "A Brüsszel IIA rendelet reformja" c. előadáshoz	2018. november, Budapest „Európai igazságszolgáltatási térség – esély vagy veszély?” – Európai Jogi Szaktanácsadói Hálózat rendezvénye
"Cultural Cohesion (Embeddedness) in Family Law (Child Marriage)"	2018. december, Firenze Conferenza Inaugurale del progetto GOINEUPLUS
"Hungarian Report"	2019. január, Budapest "Development of Family Law – Year by Year 2019" – ELTE ÁJK
"Gyermeki jogok és védelmük" című kutatás és eredményeinek bemutatása	2019. január, Budapest " Gyermeki jogok és védelmük. Biztonság – bírósági eljárás – oktatás" – ELTE ÁJK
"Balancing parental rights v. children's rights"	2019. február, Strasbourg „Protecting Families and Children's Rights” – ERA
"Aktuális gyermekvédelmi kérdések európai kitekintéssel"	2019. március, Budapest „Jogásznapi a gyermekvédelemről” – a Magyar Jogász Egylet Pest Megyei Szervezete által tartott konferencia
„Parental responsibilities"	2019. március, Budapest CLASS4EU projekt hazai rendezvénye – ELTE ÁJK
„Gyermeki jogok kontra szülői jogok - az EJEB néhány újabb döntése "	2019. április, Szeged

	”30 éves a Gyermejjogi Egyezmény – Fókuszban a hazai tapasztalatok” – SZE-ÚNKP
„A gyermek meghallgatása és véleménye - életkor és kibontakozó képességek”	2019. november, Szeged „30 éves a Gyermejjogi Egyezmény” SZTE-ÁJK, MJE Csongrád Megyei Szervezete és az MTA SZAB Gazdasági Jogi Munkabizottsága konferenciája
„Family, family members and their interests in the light of the EU Regulations Children Protection in the EU: New Rules and National Trends”	2019. november, Verona CLASS4EU projekt projektzáró konferenciája
"A gyermek érdeke és a házasság bírósági utat mellőző felbontása"	2019. december, Budapest "Párkapcsolati formák – formális párkapcsolatok" – NKE rendezvénye
"A kapcsolattartás a közigazgatási felülvizsgálat tükrében"	2020. március, Debrecen „Mindennapi családjogi ügyeink a változó jogban és világban" – a Magyar Jogászegylet és a Debreceni Ügyvédi Kamara rendezvénye
"A kapcsolattartás kérdései, különös tekintettel a gyermek legfőbb érdekére"	2020. március, Budapest "Gyermekek, fiatalok, időskorúak és a család" – ELTE ÁJK
"Szülői és gyermeki jogok a szülői felügyelet rendezése során – dilemmák első fokon" c. kerekasztal moderálása	2020. szeptember, Budapest MINDENNAPI CSALÁDJOG „Hivatásrendek találkozója”. A Családi Jog folyóirat éves konferenciája gyakorló szakembereknek, HVG-ORAC Kiadó éves rendezvénye
"Child's right to be informed and keep contact with parent during pandemics COVID - 19"	2020. augusztus, Brazília (online) "Family law and crisis. Going through pandemics" – International Society of Family Law
"Hearing of the child in family law proceedings"	2020. november, Pozsony (online) "The Law of the Future – The Future of Law" – Páneurópai Egyetem (Pozsony)
"A COVID-19 járvány hatása a gyermek helyzetére szülői felügyelet, kapcsolattartás és jogellenes elvitel tekintetében"	2020. november, Miskolc (online) "COVID-19 és egyéb kihívások a magánjogban" – Magánjogot Oktatók Egyesületének konferenciája
"Human rights in health crisis in Hungary"	2021. március, Belgrád (online) "Responses to COVID crisis in Central and Eastern European Countries", "New Frontiers of Health Law" – Institute of Social Sciences, Belgrade
"Parental responsibilities and parental behaviours"	2021. június, Milánó (online) International Society for the Prevention of Child Abuse & Neglect és a milánói Bicocca Egyetem éves konferenciája

„A szülői felügyeleti jog rendezésének és gyakorlásának aktuális kérdései és tendenciái"	2021. szeptember, Budapest I. Országos Igazságügyi Pszichológus és Pszichiáter Szakértői Konferencia – Magyar Pszichológiai Társaság szervezésében
„A heti váltás’: mi szól mellette és ellene?" c. kerekasztal-beszélgetésben való részvétel	2021. szeptember, Budapest I. Országos Igazságügyi Pszichológus és Pszichiáter Szakértői Konferencia – Magyar Pszichológiai Társaság szervezésében
A családjogi szekció moderálása, megnyitása és zárása során néhány kutatási eredmény ismertetése	2021. szeptember, Balatonfüred Magyar Jogász Egylet XV. Magyar Jogászgyűlése
Megnyitó - közös szülői felügyelet és a váltott gondoskodás szabályai	2021. november, Budapest MINDENNAPI CSALÁDJOG „Fókuszban a gyermek”. A Családi Jog folyóirat éves konferenciája gyakorló szakembereknek, HVG-ORAC Kiadó éves rendezvénye
Kerekasztal-beszélgetésben való részvétel a 2022. januári új szabályozásra tekintettel	2021. november, Budapest „A gyermek érdeke – közös szülői felügyelet – Workshop a közös szülői felügyelet témájában” – Magyar Jogász Egylet
„Szülői felelősség a Gyámtörvénytől napjainkig a kodifikációk tükrében: másfél évszázad változásai”	2021. december, Budapest (hibrid) „Jogtudomány, iskolateremtés és a magyar magánjog fejlődése. Emlékezés Szladits Károly születésének 150. évfordulója alkalmából” – ELTE ÁJK Polgári Jogi Tanszék
„A szülői felügyelet új szabályainak sodrában – hazai rendelkezések tágabb összefüggésben”	2022. május, Budapest MINDENNAPI CSALÁDJOG „Családjog az idő sodrában”. A Családi Jog folyóirat éves konferenciája gyakorló szakembereknek, HVG-ORAC Kiadó éves rendezvénye
„Child Protection System in Hungary – The Latest Steps Back and Forth”	2022. június, Tallinn (online) „Child Protection for the Most Vulnerable Children and Families” – International Society for the Prevention of Child Abuse & Neglect éves konferenciája
„Remarks concerning the Hungarian legal rules on disabled persons as parents”	2022. június, Edinburgh 7th World Congress on Adult Capacity Enhancing Autonomy, Support and Protection

Budapest, 2022. július 31.

Szeibert Orsolya s.k.

vezető kutató